

025

023

029

019

034

014

074

124

IN TABULAS RUDOL.

NAM ut nihil dicam de vita quotidiana necessitatibus, deq; artium, quae iis infer-
viant principis, ex Astronomia & positis & subinde reparandis perficiendisq; de Chrono-
logia, de Fessorum supputatione, de Agricultura, de Medicina, de Geographia, de ve-
Nautica: Metaphysicam ipsam & Theologiam intueamur. Si est, quod omnes Philoso-
phorum secta sententur, omnes omnium aetatum Theologi conclamant, omnes Sancti divi-
nitus inspirati effantur: si caeli se, enarrant gloriam Dei, & opera manuum ejus an-
nunciat firmamentum: quanam id nostri parteprehendimus evidentius, num oculis
corporeis, an elevatione mentis? Oculis quidem nos literati cum indoctis, quin imo cum
bestiis homines communes habemus: quibus etsi admirabilem siderum varietatem, & pul-
chritudinem communiter docti & indocti contuemur: at interiorum operis ornatum, revo-
lutionum caelestium ordinem, constantiam & perpetuitatem, nudis oculis non percipimus
mente hic opus est, & memori ad observationum praeteritarum, comparatione, praesentium
deniq; praedictione futurorum positum: ut si ea, quae quovis tempore observata sunt, arte
constitutâ representemus, ea verò quae porro praediximus, eodem modo viderimus eveni-
re: de supremi motoris immutabili natura, deq; mundi gubernatione providentissimâ, de
rebus inquam in oculos non statim incurrentibus, inq; dubium passim vocatis, plenissimâ
persuasione confirmemur. Qui hic Tabulas Astronomicas, memoria subsidium, studiosis e-
ripuerit, si oculos hominis cecos, observationes siderum brutas, nihilq; dignum homine
docentes praesiterit: is genus humanum longâ saeculorum successione, maximis artificum
laboribus institutum de rebus praestantissimis, edoctumq;, rursus ad incunabula pristinae
redegerit ignorantia.

Psal. 19.

Tabularum aetates omnes in Astrologia exacta.

Pueritia in scholis Graecae physicae.

Non Chaldaeis Magicis.

Sed perstitit eadem Astronomia distinctorum finium confociatio, qua primam ei
dedit originem, perstitit inquam etiam in perfectione artis; retinuitq; disciplina, iam per
sublimia gradiens, jucundam quandam pueritiae suae memoriam: ut divini studium,
quod primum Tabulas dicitur, easdem etiam successu saeculorum emendandas admo-
neret. Nam ut nihil jam dicam de Chaldaeorum institutis, longinquitate temporis ob-
soletis, ut eorum vix tenuis ad nos usq; fama perducat: in Parapegmatis certè Graeco-
rum, pueritiae quandam videas imaginem, videas & in anno fixo caelesti Dionysii, qui
cum deprehendisset, tempestates annuas neq; cum Enneakadecacteridis vage Meandris,
neq; etiam cum exortibus & occultationibus siderum afixorum, constanter ad suos dies re-
vertis cepit quinq; Errores suspectare, aurem hic Chaldaeis praebe, ad quos sub regibus Se-
leucidis, ceperunt commovere Astronomi Graeci cepit apparitiones Errorem, & occultatio-
nes, ortus occasusq; eorum acrony: hoc, cum fixarum & lune apparitionibus conjungere, &
in Parapegmatis annorum transactorum, memoria causa consignare, matationes acrony
consecutas comparare. Nec extat hâ Graecis vetustiorum consignationum memoria: vi-
deturq; Chaldaeis ipsi, antequam sub Macedonum potestatem redigerentur, in mentem
nunquam venisse, posse motuum quinq; planetarum praedictionem exactam arte compre-
hendi: ut eam methodum ipsi descriptionibus suarum observationum artificiosis, per cir-
cumstantes fixas, adjuvandas censerent. Nam etsi viderunt, singulos eorum, certos anno-
rum circuitus observare: varietas tamen in ea re perpetua testari videbatur, leges illas
revolutionum, cum multâ libertate esse conjunctas, ut in aliqua Rep. stata magistratum
interstitia, & penes Romanos, consulatus, post decem annos repeti solitus. Hinc adeo nata
videtur illa à Cleomede transumpta vox ἀεραετην, motus arbitrarius, quem Proprium
nos dicimus: hinc opinio divinitatis in planetis, & potestatis in res humanas: hinc ille in
Astrologia Chaldaica, veluti magistratum sortitiones quadam, quis dominus geniturae,
dominus anni, dominus ascendens: quis cui diei, cui hora praesit? quot quisq; vincat, sus-
fragiis? Quae omnia libertatis opinionem sapiunt in motibus, eorq; exacta determinationis,
accessuum ad certas fixas, negligentiam inducunt.

Tabularum adolescentia sub Hipparcho

Juventus sub Ptolemaeo.

Has verò planetarum observationes Graecae, posterior Hipparchus transumptas
& digessit & cum sui temporis experientia comparavit, rudimentumq; quoddam Tabula-
rum edidit, ex quo planeta cujusq; periodi temporariae conspici, stationumq; & retrogra-
dationum tempora, laxiori calculo praesiniri possent. Itaq; haec veluti adolescentia Tabula-
rum haberi potest.

PRIMUS Ptolemaeus fuit, qui coactis in unum cum adjuventis veterum, imprimisq;
Hipparchi, tum sui temporis motibus, Tabularum opus ederos integrum, earumq; quandam
quasi

Ende

Anfang